

Milí čtenáři,

poprvé jsem ji potkal již před slušnou řádkou let. Ještě předtím mě upozorňovali, že je opravdu krásná, a já jim pak musel dát za pravdu. Je sice drobná (až příliš drobná na můj vkus), ale skrývá v sobě rozvernou jiskru i křehký půvab. Bývaly časy, kdy jsme se vidali mnohokrát do roka a v létě jsme se celé dny od sebe nedokázali odtrhnout. Dnes, kdy mi přibyla léta a s nadhledem si připomínám svá někdejší chvění, přiznávám, že jsme spolu strávili četné noci: těšili jsme se z měsíčního svitu, ona mi šeptala do ucha svá tajemství a zdálo se, že zatímco já se nestačil ohánět po komárech, jí vůbec nevadili. Krásné to s ní bývalo (a dozajista i nyní bývá) za ranního chladu i večerních stínů, zatímco za poledního horka nebyvalo jednoduché se k ní přiblížit. Jednou nebo dvakrát jsme se spolu prodírali hustým lesem: měla tenkrát energie na rozdávání, a zatímco já se ploužil po cestě, ona odskakovala stranou, schovávala se mi mezi stromy i pod sráznými svahy a jen občas odkudsi usměvavě vyjukla. Nikdy mě nikdo moc neužil na láskování, ale musel jsem uznat, že měla příjemný a mnohotvárný hlas: od zvonivého sopránu až po zadumaný alt. No, už je to všechno dávno pryč. Až letos. Vyrazil jsem do lesnatých hor a vůbec by mě nebylo napadlo, že ji právě tady potkám. Ale stalo se. Jakmile jsem ji zaslechl a vzápětí i zahlédl vlevo od cesty, nechal jsem všeho a spěchal k ní. A bylo to, jako bychom se naposledy viděli včera: přivítala mě odleskem slunečních paprsků a bez okolků mi dovolila nahlédnout do svého nitra tak pronikavě, jak se to mi to za celé ty roky nikdy nepodařilo.

Milí čtenáři, jistě jste poznali, že celou tu dobu mluvím o jihočeské říčce Stropnici, s níž a s jejímž okolím je příběh našeho sdružení Calla nerozlučně spjat. Chcete-li i vy ji poznat ještě jinak než od Brouskova mlýna či Třebečské pískovny, můžete vyrazit třeba do Novohradských hor (nyní na konci léta nejvybarvenějších), kde začíná svůj tok jako nejpůvabnější z lesních potoků: najdete ji kousek od hojnovodského pralesa, na místě snadno dosažitelném třeba na kole po lesních silničkách od obce Hojná Voda. Jako závdavek či upoutávku anebo jako loučení s končícím létem přijměte prosím na tomto místě alespoň snímek pořízený před pár dny kousek od místa, kde Stropnička překračuje směrem k nám státní hranici (je totiž tak trochu cizinka ☺).

No a na cestu ještě něco na čtení: Třeba články shrnující problematiku rekultivace bývalých těžebních prostorů, o nichž pravidelně přinášíme konkrétní informace. Nebo (možná nečekanou) glosu o torzech stromů. Či kvalifikovaný názor správy NP Šumava o současném stavu kůrovcové kalamity. Popřípadě několik textů ke klimatu a obnovitelným zdrojům: od komentáře k průzkumu Eurobarometru přes pozvánku na konferenci v Praze až k upozornění na naši ediční činnost k tematice OZE. A leccos dalšího, včetně dalších pozvánek: můžete si vybrat ze série vycházek po Táborsku, zúčastnit se kroužkování ptáků na okraji Českých Budějovic nebo se na Zeleném čtvrtku dozvědět něco o věci zdánlivě všední – o papíru. Přejeme vám pěkné dny v čase jeřabin.

Tomáš Malina

Plánovači krajiny

Ještě se i u nás najdou „odborníci“, kteří by obnovu území po těžbě nerostných surovin nejraději řešili vysazováním stromečků do pravidelných řádek. Když sháněli v letošním roce materiál pro články o rekultivacích redaktoři Respektu a Eura, tak mi shodně říkali, že potřebují sehnat odborníka, který by podpořil dodnes přetrvávající technické rekultivace krajiny. Musel jsem je zklamat, protože nikoho takového

osobně neznám. Jak vidíte na poměrně typické fotografii z lesnický rekultivované pískovny, člověk nemusí být kdovíjak vzdělán v biologických vědách, aby poznal, že tato borová plantáž je lesem jen podle katastrální mapy.

Shodou okolností oba pánové redaktori natrefili na Stanislava Štýse (a Euro ještě na Konstantina Dimitrovského), s jehož jménem jsou spjaté rozsáhlé (a většinou odborníků kritizované) rekultivace výsypek po těžbě uhlí v severních Čechách. Nemá příliš význam reprodukovat jejich odborné názory. Pan Štýs hovořil o rekultivacích pro Respekt jako o úklidu po velkém mejdanu, zatímco pan Dimitrovský pro Euro povídal o plevelné vegetaci. Odborně se samozřejmě jedná o názory neudržitelné, které zůstaly vězet hluboce ve 20. století a jdou proti evropským trendům v oboru. Stačí se podívat do Německa, Velké Británie a dalších zemí, kde jsou přírodě blízké způsoby obnovy běžnou praxí či povinností těžebních firem. Dnes máme i v ČR k dispozici celou řadu vědeckých studií, které potvrzují, že většina těžbou narušených území včetně rozsáhlých výsypek má potenciál obnovit se

samovolně. Nakonec i řada kolegů pana Dimitrovského z ČZU se podepsala pod stanovisko vědců k obnově území po těžbě (najdete je na webu Cally www.calla.cz/piskovny/stanovisko).

Ačkoli přední čeští odborníci v oboru ekologie obnovy odhadují např. u výsypek po těžbě uhlí potenciál přírodě blízké obnovy (hlavně samovolného zarůstání – tzv. spontánní sukcese) na 90 až 100 procent, zůstávají jako zastánci této levné a šetrné alternativy při zemi a doporučují takto obnovovat zhruba pětinu rozlohy těžebních prostorů. Někdy jsou přesto obviňováni, že by chtěli nechat všechno samovolně zarůst, což zjevně vzniká (záměrně?) špatným výkladem slova „potenciál“ z poslední věty. Nikdo přitom nechce zakazovat určitý podíl zemědělských a lesnických rekultivací, byť prvním by prospěl menší důraz na „vyrábění“ orné půdy a druhým diskuse o druhové a věkové struktuře porostů a podílu listnáčů (nikoli však o záměně jehličnatých monokultur za listnaté).

Vyšší podíl přírodě blízké obnovy by rozhodně prospěl přírodě, krajině, mezinárodním závazkům státu v ochraně biodiverzity i státním a firemním financím v době ekonomické krize. Jediní, kdo by v takovém případě trátili, jsou zmínění plánovači rekultivované krajiny. Líto by mi jich nebylo.

Jiří Řehounek

Mapování jihočeských pískoven

Letošní prázdniny se pro mne staly jedním dlouhým výletem po jihočeských pískovnách. Mým cílem bylo zmapovat malé, povětšinou opuštěné pískovny, předem vybrané z webu Jihočeské pískovny (www.calla.cz/piskovny) a bývalé pískovny s výskytem břehule říční. Dostala jsem také tipy od různých pozorovatelů a konečně poslední část pískoven byly mé vlastní objevy. Jelikož podobný monitoring pískoven proběhl před třemi lety, bylo velmi užitečné a zajímavé pozorovat, jakým způsobem a jakou rychlostí probíhá proces samovolné sukcese na opuštěných těžebních prostorech, které byly ponechány svému osudu.

Na cesty jsem se vydala s poměrně přesným popisem lokalit, přesto se i tato navigace ukázala jako nedostatečná. Pískovny jakoby pohlcené okolní krajinou se stávají velmi těžko identifikovatelnými. Hlavním pomocným vodítkem se pro mě stalo rozpoznávání vegetace, která je typická pro takovátto stanoviště a zároveň se odvíjí od okolních společenstev. Ukázalo se, že příroda se dokáže vrátit na své místo během velmi krátké doby, a tudíž veškeré úsilí spojené s nákladnými rekultivacemi je v tomto smyslu naprosto absurdní. I když se tady jednalo o malé prostory, stejný mechanismus by působil i na rozsáhlejších lokalitách.

Pro ochranáře to však není zas až tak dobrá zpráva, jak by se na první pohled mohlo zdát. Velmi vzácné

přírodní biotopy vznikající razantním zásahem do krajiny, které často obohacují monotónní krajinu a stávají se útočištěm řady druhů organismů, tak opět zanikají. Abychom udrželi v krajině takto vzniklou diverzitu, budeme muset opět nákladně zasahovat...

Olga Dvořáková

Kůrovcová kalamita je na Šumavě pod kontrolou

Správa Národního parku a CHKO Šumava spolu s Ministerstvem životního prostředí informovaly o aktuální situaci a populaci kůrovce v horských smrččinách v NP Šumava. „Samozřejmě víme, že na Šumavě kůrovec je. Ale z předložených dat i jeho průběžného detailního sledování jasně vyplývá, že se vše vyvíjí přesně tak, jak ministerstvo i správa národního parku očekávaly. Kůrovec je plně pod kontrolou a zasahujeme proti němu přesně podle plánu a zásad diferencovaného managementu. Žádné ohrožení nehrozí,“ říká ministr životního prostředí Ladislav Miko.

„Vyjádření hejtmana Jihočeského kraje Jiřího Zimoly nemohu proto bohužel vnímat jinak než jako předvolební rétoriku, která má nejprve vyděsit voliče údajnou hrozící katastrofou a následně je nalákat na iluzi rychlého řešení,“ dodává ministr Miko. „Pokud by se realizovala představa hejtmana Zimoly a do nejvyšších partií Šumavy vjela těžká těžařská technika, znamenalo by to zásadní ohrožení tamních ekosystémů a v důsledku i ohrožení samotné existence národního parku. Je na čase to otevřeně pojmenovat,“ konstatuje Ladislav Miko. „Mám zato, že Šumavě a ochraně tamní přírody škodí především podobné vyhrocování a politizace debaty, která by měla být spíše věcnou a odbornou diskusí. Věcnou debatu nabízím krajům i obcím trvale a nadále o ní stojím. O zřízení jakési krizové komise ale opravdu neuvažuji,“ říká Ladislav Miko a dodává: „Úvahy o vyhlášení stavu nebezpečí, když hrozí stromům v lese jejich přirozený nepřítel, kterým je kůrovec, jsou nesmyslné. Pak by museli stav nebezpečí vyhlásit prakticky všichni hejtmani v České republice, protože kůrovcová kalamita je realitou celé střední Evropy a tedy i hospodářských lesů v celé naší zemi.“

Je faktem, že kůrovcová kalamita v ČR je dosud nejhorší v celé sledované historii (posledních 50 let). V roce 2008 stoupl objem kůrovcem napadených stromů na rekordních 2,5 milionu m³. Kůrovec v NP Šumava ale tvoří pouze necelé jedno procento jeho výskytu v ČR, napadené stromy v bezzásahových zónách necelou polovinu procenta. Naproti tomu více než 99 % kůrovcové kalamity se odehrává v hospodářských lesích. Například lesy v Moravskoslezském kraji tvoří 30 % kůrovcové kalamity, kalamitu řeší i lesníci v hospodářských lesích v Královéhradeckém a Jihočeském kraji, na Vysočině a dalších regionech. Kůrovec se přitom evidentně nešíří z národního parku do hospodářských lesů, protože v nižších polohách jeho rojení nastává přibližně o měsíc později, což vyplývá i z dokumentace České inspekce životního prostředí z letošního roku. Většina kůrovcem napadených hospodářských lesů je kromě toho od národního parku poměrně vzdálená.

Ministr Miko rovněž komentoval publikovanou zprávu dvanáctičlenného týmu lesníků, zpracovanou pro Jihočeský a Plzeňský kraj. „Poměrně citlivě jsem vnímal, že hejtman prezentoval výsledky práce oné skupiny dříve, než je poskytl Ministerstvu životního prostředí a Správě NP Šumava, které přitom mají péči o lesy v národním parku na starosti. Správa NP vycházela autorům zprávy po celou dobu jejich práce vstříc a přesto nikdo z jejich zástupců, ani ze zástupců MŽP nebyl na prezentaci výsledků ani pozván,“ říká ministr Miko a dodává: „Je zarážející, že mezi autory zprávy o lesích v národním parku (tedy nikoli hospodářských lesích) jsou sami lesníci, ale žádný přírodovědec. Z odborného hlediska jde tedy o velmi jednostranný pohled. Kromě toho mě velice mrzí, že v týmu nebyl žádný zástupce MŽP ani Správy NP Šumava,“ uzavírá ministr životního prostředí.

Jak vyplývá z údajů Správy NP Šumava (v příloze), správcům se podařilo poměrně přesně odhadnout množství napadených stromů v loňském roce. V roce 2008 došlo k napadení cca 240 tis. m³ smrků, z tohoto množství bylo zhruba 120 tis. m³ zpracováno a cca 120 tis. m³ zůstalo bez zpracování v území se samovolným vývojem. V letošním roce je odhadovaný vývoj následující: zhruba 130 tis. m³ napadených stromů ke zpracování (k tomu je nutno připočítat lapáky) a asi 100 tis. m³ v územích bez zásahu proti kůrovci. Celkové předpokládané množství kůrovcem napadených smrků je tedy zhruba stejné, jako bylo loni. Odhady na letošek (druhý rok po orkánu Kyrill) jsou poměrně vysoké, nejedná se však o údaje historicky nejvyšší. Nejvyšší zpracované množství kůrovcem napadené hmoty bylo zaznamenáno v roce 1996 – 187 tis. m³. Ve stejném roce byl zaznamenán nárůst kůrovcových souší na výši téměř 130 tis. m³. Historicky nejvyšší nárůst objemu kůrovcových souší byl pak zaznamenán v roce následujícím – 1997, a to ve výši cca 165 tis. m³.

Zatímco na 20 % parku byl les včetně polomů ponechán přirozenému vývoji – jedná se většinou o přirozené smrčiny, na 80 % území se proti kůrovci intenzivně zasahuje. Těži se zde napadené stromy, jsou nasazeny lapače a provádí se poloprovozní výzkum aplikací přirozeného nepřítel kůrovce - houby *Beauveria bassiana*. Na významné části území ponechané samovolnému vývoji se rychle dostavuje masivně vznik nového lesa. Sčítání jedinců mladých smrků proběhlo na největším a nejstarším bezzásahovém území již v roce 1998 a již tehdy bylo zřejmé, že není třeba mít obavy o budoucnost horských smrčín. Opakované měření v roce 2008 na této ploše a další měření provedené po celém území bezzásahových horských smrčín potvrdily stejnou věc. Přírodní horské smrčiny se obnovují s dostatečnou intenzitou.

Tiskovou zprávu MŽP lehce upravil Edvard Sequens

Další informace:

[Tisková zpráva Správy NP Šumava k výskytu kůrovce v národním parku](#) (PDF, 91 kB)

[Výsledky monitoringu horských smrčín v NP Šumava](#) (PPT, 3 MB)

[Výsledky monitoringu výskytu kůrovce v NP Šumava](#) (PPT, 4 MB)

Aktuálně: 1200 vědců jednajících na prestižním druhém Evropském kongresu biologie ochrany přírody v Praze vyzvalo 4. září předsedu vlády Jana Fischera, aby zajistil ochranu posledních smrkových horských pralesů na Šumavě před kácením. Obdobná doporučení k národnímu parku dal už dříve Světový svaz ochrany přírody (IUCN) i Světový fond ochrany přírody (WWF).

Kůrovcová chřipka

Podle tiskové zprávy hlavního hygienika a náměstka ministryně zdravotnictví Vítězslava Michaela se na území České republiky šíří nový, dosud neznámý virus. Média jej okamžitě překřtila na „virus kůrovcové chřipky“.

*Donedávna vědci vůbec netušili, jak se virus mezi lidi dostal. Po úžasných objevech, které učinili lékaři a entomologové přímo v epicentru nákazy v hlubokých hvozdech Národního parku Šumava, už máme jasno. Přenašečem viru je vcelku nenápadný a bezvýznamný brouček lýkožrout smrkový (*Ips typographus*), známý též pod krycím jménem „kůrovec“. Šumavští lýkožrouti přicházejí kvůli bezzásadovosti v prvních zónách o své smrkové monokultury, kde po léta nerušeně hodovali. Díky specifické mutaci (pro fajnšmekry delece adeninu na třetím chromozómu vpravo dole) se však u nich vyvinulo netypicky agresivní chování a začali hromadně napadat lidi. Při jejich kousnutí se virus dostává do krevního oběhu oběti a záhy proniká až do centrální nervové soustavy, aby navždy změnil chování svého hostitele.*

Zatím se zdá, že virus vykazuje rozdílnou virulenci v jednotlivých skupinách obyvatelstva. Zatímco vědci a ochránci přírody jsou proti kůrovcové chřipce většinou imunní, u politiků obvykle nemoc propuká okamžitě po kousnutí kůrovcem. Politik po návštěvě Šumavy začíná obvykle prosazovat kácení v prvních zónách zcela v souladu s přáním kůrovců, kteří se již těší na novou monokulturu vysázenou na hřebenech.

Jihočeský hejtmán Jiří Teplota, který se před několika dny sám nakazil, varuje před pandemií kůrovcové

chřipky a navrhuje kácet, kácet a zase kácet. To jen ilustruje, že je u něj závažné onemocnění v plném rozpuku. Očití svědkové dokonce tvrdí, že lýkožrouti napadají i lidi v uzavřených dopravních prostředcích, např. vrtulnicích. Strážce parku Piluna Tesařík se např. zapřísahá, že za vrtulníkem známého zemana Miloše z Vysočiny viděl poletovat zlatý obláček rojících se brouků.

Zatím není jasné, jak se k případu staví česká vláda, neboť se po prázdninách teprve schází a bude hodně záležet na tom, kolik jejích členů je již nakaženo. Světová zdravotnická organizace však již vyhlásila stupeň zvýšené bdělosti. V Rakousku a Bavorsku povolali na hranice s ČR smíšené hlídky entomologů a Lékařů bez hranic. A toskánská vláda dokonce požádala, aby byl během pandemie českým politikům zakázán vstup do všech zemí EU.

Vítězslav Michael doporučuje politikům, kteří jsou nejohroženější skupinou obyvatel, aby se pokud možno nesdružovali do větších skupin. Není totiž vyloučeno, že kůrovcová chřipka zmutuje a začne se přenášet kapénkovou infekcí i z člověka na člověka. Pokud se toto podezření potvrdí, je hlavní hygienik připraven vyhlásit karanténu vztahující se na Strakovu akademii, sídla obou parlamentních komor a zasedačky nejméně dvou krajských zastupitelstev.

volně podle informací Rádia Jerevan Jiří Řehounek

Globální dopady oteplování Arktidy předstihují prognózy

Oteplování v Arktidě by podle nové studie Světového fondu na ochranu přírody (WWF) mohlo vést k záplavám postihujícím čtvrtinu světové populace, podstatným nárůstům emisí skleníkových plynů z velikých rezervoárů uhlíku a k extrémním změnám počasí po celém světě. Tento týden vydaná zpráva *Arctic Climate Feedbacks: Global Implications (Klimatické zpětné vazby v Arktidě: celosvětové důsledky)* nastiňuje hrozné globální jevy působené oteplováním Arktidy, jež jsou mnohem horší než dřívější projekce. Bezprecedentní recenzovaná studie dala dohromady špičkové klimatické vědce, kteří vyhodnotili aktuální vědecké poznatky týkající se oteplování Arktidy.

„To, co zjistili, je skutečně zářející obrázek,“ řekl dr. Martin Sommerkorn, hlavní poradce Arktického programu WWF ohledně změny klimatu. „Tato studie ozřejmuje, že oteplování Arktidy je problém mnohem větší než místní, je to problém celosvětový.“ „Jednoduše řečeno, jestliže neudržíme Arktidu dostatečně chladnou, lidé po celém světě budou trpět následky jejího oteplování.“

Studie ukazuje, že mnohé klimatické zpětné vazby v Arktidě – negativní jevy působené dopady oteplování – učiní globální klimatickou změnu krutější, než uvádějí ostatní současné projekce, včetně těch ze zprávy Mezivládního panelu pro změnu klimatu z roku 2007. Dramatické ztráty mořského ledu způsobené oteplováním Arktidy rychlostí přibližně dvojnásobnou oproti zbytku světa ovlivní proudění v atmosféře a počasí v Arktidě i mimo ni. To podle projekcí pozmění rozložení a chod teplot a srážek v Evropě a v Severní Americe, s důsledky pro zemědělství, lesnictví a zdroje vody.

Kromě toho v zamrzlé půdě a mokřadech Arktidy je uloženo dvakrát tolik uhlíku, než je obsaženo v atmosféře. S pokračujícím oteplováním Arktidy bude půda stále více roztávat a uvolňovat uhlík do atmosféry v podobě oxidu uhličitého a metanu, a to značně zvýšeným tempem. Obsah metanu, obzvláště účinného skleníkového plynu, v atmosféře poslední dva roky stoupá a někteří podotýkají, že tento nárůst je dán oteplováním tundry v Arktidě.

V prvním hodnocení svého druhu, které zahrnuje osud ledových příkrovů Grónska a západní Antarktidy do projekcí výšky hladiny moře, dochází studie WWF k závěru, že hladina moře do roku 2100 velmi pravděpodobně stoupne o více než jeden metr – to je více než dvojnásobek hodnoty udávané zprávou Mezivládního panelu pro změnu klimatu z roku 2007, z jejichž projekcí bylo zvýšení příspěvku ledových příkrovů vyloučeno. S tím spojené zatopení pobřežních oblastí se dotkne více než čtvrtiny světové populace. „Tato studie ukazuje, že je naléhavě nutné zadržet emise skleníkových plynů, dokud ještě můžeme,“ říká Sommerkorn. „Jestliže necháme oteplování Arktidy dojít příliš daleko, není jisté, že budeme schopni udržet tyto zpětné vazby pod kontrolou.“

WWF se spojil s dalšími nevládními organizacemi při tvorbě modelové klimatické dohody pro konferenci v Kodani, kterou dává světu návrh na to, jak dosáhnout snížení emisí v míře potřebné k tomu, abychom se arktickým zpětným vazbám s dostatečnou pravděpodobností vyhnuli. „Musíme nyní naslouchat těmto

signálům z Arktidy a letos v prosinci v Kodani podniknout kroky nezbytné k dosažení dohody, která rychle a účinně omezí emise skleníkových plynů,“ říká James Leape, generální ředitel WWF International.

V prosinci 2009 se v dánské Kodani setkají zástupci vlád 191 zemí k závěrečnému kolu jednání o nové globální dohodě o změnách klimatu. První období současné dohody, zvané Kjótský protokol, skončí za tři roky v prosinci 2012. Od vyjednávání v Kodani se očekává schválení nového právního rámce celosvětového postupu ve věci klimatu od roku 2013 dále. Podle WWF musí tento rámec zaručit mnohem hlubší a rychlejší poklesy emisí v průmyslových zemích a financování rozvojových zemí, které jim umožní také podnikat kroky na ochranu klimatu.

Dle tiskové zprávy WWF ze 2. 9. 2009 v překladu J. Hollana upravil Edvard Sequens

Studii *Klimatické zpětné vazby v Arktidě: celosvětové důsledky* lze nalézt v angličtině na: http://assets.panda.org/downloads/wwf_science_paper_october_2008.pdf

České shrnutí vědeckých poznatků uveřejněných po Čtvrté hodnotící zprávě IPPC je ke stažení zde: http://amper.ped.muni.cz/gw/wwf/WWF_sci_p_Oct2008_cz.pdf

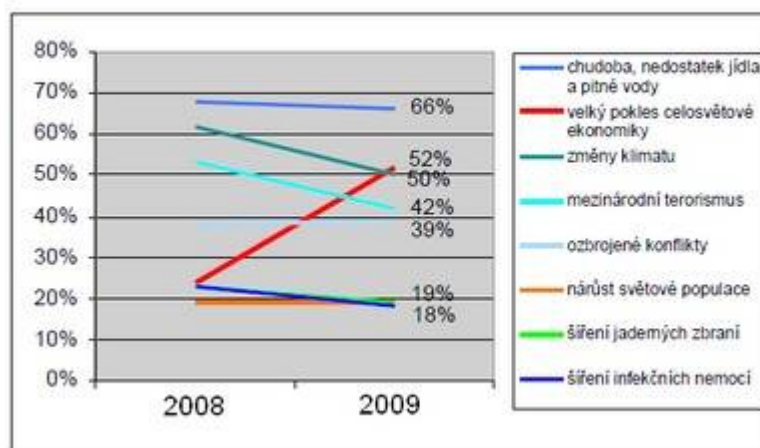
Další materiály pro média, včetně videonahrávky rozhovoru s Dr. Sommerkornem a klipů z doprovodné multimediální prezentace jsou k dispozici ke stažení na: <http://www.divshare.com/folder/587835-7d0>

Eurobarometr ke změně klimatu

V průběhu ledna a února letošního roku proběhl ve 27 evropských zemích na vzorku 27 218 obyvatel průzkum veřejného mínění věnovaný jejich postoji ke globální změně klimatu. V létě byly zveřejněny výsledky. Jak ukazují i jiné evropské průzkumy, Evropané v současnosti přikládají největší váhu otázkám, které se jich bezprostředně dotýkají v každodenním životě, tj. nezaměstnanosti, hospodářskému růstu, inflaci a kupní síle. Současně však klesá zájem o otázky spojené s kolektivními celosvětovými problémy, jako jsou terorismus, přistěhovalectví či změna klimatu.

Polovina Evropanů se i nadále domnívá, že změna klimatu je v současnosti pro svět zásadní výzvou. Před rokem však takto odpovědělo 62 % respondentů. Je možné srovnat tento pokles s prudkým nárůstem významu otázky zpomalení světového hospodářství, který se z 24 % zvýšil na 52 %. V České republice změnu klimatu jako vážnou výzvu vnímá 33 % oslovených (spolu s Polskem a Portugalskem nejméně v EU), což je o 13 % (!) méně, než v roce 2008.

Co považujete za nejzávažnější problémy, kterým musí dnešní svět čelit?

V souvislosti s tímto vývojem tudíž u Evropanů klesá význam přikládání závažnosti změny klimatu. Před rokem považovali 3 obyvatelé EU ze 4 změnu klimatu za „velmi závažný“ problém. V současnosti zastává tento názor již jen 67 % osob (v ČR překvapivě 70 %). Současně však výrazně stoupá význam pozitivních dopadů boje proti změně klimatu na hospodářství: před rokem zastávalo tento názor 56 % osob, dnes je to již 62 % (v ČR 61 %). V kontextu probíhající hospodářské krize můžeme tedy říci, že stále více osob věří v tzv. „zelený růst“, který by byl založen na udržitelném rozvoji.

Znalost prostředků boje proti změně klimatu v některých případech roste, přičemž v jiných zůstává stabilní: - 75 % Evropanů (oproti 70 % před rokem) se domnívá, že je třeba využívat alternativní paliva, např. „biopaliva“, pro snížení emisí skleníkových plynů. V ČR je to 83 %.
- 59 % Evropanů (oproti 61 % před rokem) prohlásilo, že osobně podnikli určité aktivity, aby napomohli boji proti změně klimatu. V ČR neuvěřitelných 54 %.
- Pouze 30 % osob (stejně jako vloni) se domnívá, že emise CO₂ mají jen okrajový vliv na změnu klimatu.

- A konečně pouze 27 % osob (oproti 26 % před rokem) se domnívá, že závažnost změny klimatu se zvětšuje, a 31 % osob (oproti loňsku stejné) soudí, že změna klimatu je nezastavitelný proces.

Podle tiskové zprávy Evropské komise Edvard Sequens

Shrnutí průzkumu (18 str.): http://ec.europa.eu/environment/eussd/pdf/FL256_summary.pdf

Celá zpráva z průzkumu (88 str.): http://ec.europa.eu/environment/eussd/pdf/FL256_analytical%20report_final.pdf

Přidáte se k milionu podpisů na ochranu klimatu?

Organizace spojených národů chce získat milion podpisů pod petici vyzývající politické představitele států k uzavření globální dohody o klimatu na světovém summitu v prosinci v dánské Kodani. Petice je součástí rozsáhlé kampaně pod heslem Seal the Deal! stejně jako první Globální týden pro klima, který bude zahájen 21. září. Petici lze podepsat na internetových stránkách kampaně www.sealthedeal2009.org. Každý může kromě podpisu přiložit i svou fotografii. Ta se stane součástí koláže, která vytváří obraz planety Země. Čím více fotografií se připojí, tím bude obraz planety ostřejší.

V průběhu Globálního týdne pro klima se uskuteční i summit ke klimatické změně svolaný šéfem OSN Ban Ki-moonem do sídla organizace v New Yorku (22. září, den před zahájením výročního zasedání Valného shromáždění OSN). „Vědecky podložená dohoda v Kodani se může stát katalyzátorem nízkouhlíkaté zelené ekonomiky, která je naprosto zásadním cílem pro planetu, kde nyní žije 6 miliard lidí, ale v roce 2050 to bude již devět miliard. Kodaňská úmluva se může stát možná největším stimulem pro budoucí vývoj,“ říká Achim Steiner, výkonný ředitel Programu OSN pro životní prostředí (UNEP).

Globální týden pro klima (21.-25. září 2009): Ve více než 120 zemích proběhnou stovky akcí na podporu klimatické dohody v Kodani. Lidé z celého světa budou připojovat svůj hlas ke kampani Seal the Deal! a podepisovat klimatickou petici. České znění je k dispozici na stránkách OSN v České republice: <http://www.osn.cz/soubory/petice.pdf>. Petice bude předána představitelům vlád na klimatické konferenci v Kodani.

Sami se můžete zúčastnit dvou klimatických akcí a získat o problému aktuální informace a to buď konference 23. září v Praze (pořádá Heinrich-Böll-Stiftung) anebo našeho semináře 30. září v Českých Budějovicích. Více informací v pozvánkách na akce.

Tiskovou zprávu Informačního centra OSN v Praze vykrátil Edvard Sequens

Lesy chtějí stavět v lese – administrativu

Administrativní budova, rodinný dům správce, zpevněné plochy, podzemní garáže, parkoviště veřejnosti a zaměstnanců, altán, veřejné osvětlení, retenční nádrž. To vše přímo v lese sousedícím s vilovou čtvrtí na Dobré Vodě v ulici Sadová. Jedná se o návrh na vydání územního rozhodnutí Lesů ČR, o kterém má v dohledné době rozhodnout budějovický stavební úřad. Co napadne běžného čtenáře? Jak je možné stavět v nezastavitelném území, navíc na lesním pozemku, když podle nového stavebního zákona jsou jakékoli podobné stavby v takovém území striktně zakázány? Mohl by si to běžný vlastník lesního porostu dovolit? A co ochranné pásmo?

Selský rozum se současně podívá nad myšlenkou, nač stavět v lese, navíc na komplikovaně přístupném místě, administrativní objekt? Navíc když Lesy ČR disponují administrativní budovou na Rudolfovské třídě. Ovšem po bližším prozkoumání dokumentace lze z mapky vyčíst, že v první řadě půjde zřejmě o rodinný dům, že v návrhu je počítáno s výcvikovou dráhou pro

lovecké psy, že altán bude s největší pravděpodobností sloužit k rekreaci s loveckým výcvikem spojenou. A administrativa...?

Jak bohužel pro umístování staveb platí, jakmile se povede protlačit záměr do územního plánu, jsou jakékoli námitky, byť opřené o zákon, střelou mířenou vedle. Takto je to i se změnou územního plánu Dobré Vody, ve které je území vymezeno jako zastavitelné území. Co s tím? Přihlásit se do územního řízení jako účastník (platí pro sousedy a občanská sdružení), nebo poslat připomínky z pozice veřejnosti (platí pro veřejnost obecně).

Veřejné projednání záměru se koná dne 23. 9. 2009 v 9 hodin v zasedací místnosti Stavebního úřadu, Kněžská 19, č. Dveří 313. Oznámení záměru včetně části dokumentace je ke stažení zde:

<http://www.c-budejovice.cz/cz/magistrat/Stranky/uredni-deska.aspx?page=2&detail=2065>

Pavla Matějková

Torza také v Českých Budějovicích

Nebývá úplně zvykem, abychom v Ďáblíku chválili úředníky. Rozhodně to není tím, že by všichni úředníci byli špatní. Calla se ovšem věnuje především případům, kdy podle našeho názoru dochází nebo může dojít ke škodám na přírodě a krajině. Dnes bych ale rád udělal výjimku a chválil.

Obyvatelé Českých Budějovic si mohli v posledních měsících všimnout, že některým stromům se namísto úplného pokácení pouze odřízne koruna. Tato stromová torza jsou totiž domovem vzácných druhů brouků, které pro svůj vývoj potřebují kmeny starých stromů. Samozřejmě by bylo vhodnější ponechat na místě celý strom, tomu však často brání ohled na bezpečnostní rizika pro občany procházející v okolí.

Calla i někteří entomologové dnes oceňují v řízeních o kácení stromů přístup odboru životního prostředí českobudějovického magistrátu. Při rozhodování jsou totiž v mnoha případech zohledňovány připomínky občanských sdružení a odborníků. Několik torz stromů zůstalo z důvodu ochrany vzácného hmyzu zachováno v okrajových částech Českých Budějovic, v blízké době bude po jednom torzu k vidění také v ulici F. A. Gerstnera a v parku Háječek poblíž letního kina.

„Intenzivní hospodaření z lesů i volné krajiny vytlačilo spoustu krásných a ohrožených tvorů do parků, alejí a zahrad. Citlivou péči o městskou zeleň, kam zachovávání torz stromů nepochybně patří, dáváme některým z nich šanci na přežití,“ říká Lukáš Čížek z Entomologického ústavu Akademie věd ČR v Českých Budějovicích.

Péče o městskou zeleň a kácení stromů ve městech proto získává novou dimenzi v podobě záchrany ohrožených brouků, často dokonce chráněných českou i evropskou legislativou. I v centru Českých Budějovic se můžeme setkat s řadou vzácných a zajímavých brouků vázaných na stromy. K relativně častým druhům zde ještě patří v Ďáblíku již propíraný krasec lipový, který je však mimo jižní Čechy mnohem vzácnější. Ve starých jírovcích či topolech se zase vyskytuje ohrožený tesařík *Rhannusium bicolor*. Výjimečně můžeme v krajské metropoli pozorovat dokonce i největšího českého brouka roháče obecného, jehož larvy žijí nejčastěji v zemi kolem kořenů starých dubů. Podobně i v dalších jihočeských městech poskytují staré stromy útočiště nenápadným, ale zajímavým broučím obyvatelům.

Jsme rádi, že v Českých Budějovicích existuje snaha o nalezení kompromisu při kácení stromů. Stromová torza mohou být v městské zeleni zajímavým estetickým prvkem a zároveň poskytnout útočiště ohroženým broukům. Samozřejmě se v řízeních o kácení snažíme zachovat co možná nejvíce zeleně, o jejímž významu ve městě snad již nikdo nepochybuje. Pokud je však strom skutečně nebezpečný, snažíme se o hledání řešení, které by neohrozilo vzácné druhy. Ponechání torza je jednou z možností.

Tiskovou zprávu Cally volně přetavil Jiří Řehounek

Zasad'te si svůj strom

Evropská unie se snaží získat pro přírodu podporu veřejnosti a tak přichází s nápadem cíleným na mládež mezi 14 a 29 lety. Stačí se zaregistrovat do 15. listopadu 2009 na stránkách www.clickatree.europa.eu a čekat, zda budete mezi prvními 5000. Pokud ano, obdržíte poštou sazenici (ovšem jen 15 – 20 cm vysokou):

přímo od Evropské komise. Pak podle pravidel pošlete foto svého zasazeného stromečku a můžete čekat, zda se na Vás usměje štěstí a budete mezi 10 vybranými, kteří navštíví environmentálně-vzdělávací kemp v termínu léto 2010. Sazenice se samozřejmě nesmějí sázet hlava nehlava. Nejlépe vždy na vlastní zahradě nebo tam, kde vám to jiný vlastník, obec nebo město povolí. Další pravidla a způsob, jak se o sazenici starat, najdete v angličtině na týchž stránkách pod sekci „How to plant a tree“.

Pavla Matějková

Hlasování pro Strom roku 2009 zahájeno

Nadešel čas a od srpna je možné hlasovat pro favorita ankety Strom roku 2009. Za Jihočeský kraj je nominována hrušeň v Otěvěku, již druhá jihočeská finalistka v historii soutěže. V roce 2007 jí byla hrušeň v Hrachovišti, která se proboujela na krásné třetí místo a popularita jí vynesla odborné ošetření, na které by se jinak peníze hledaly jen stěží. Příběh a fotky starobylé hrušky z Otěvěku, spolu s dalšími jedenácti finalisty, si můžete prohlédnout na stránkách pořadatele ankety Nadace Partnerství www.nadacepartnerstvi.cz. Svůj hlas můžete poslat prostřednictvím dárcovské SMS ve tvaru DMS STROM číslo na 87777, cena je 30 Kč. Částka 27 Kč z každé DMS poputuje do veřejné sbírky na výsadbu nových stromů. Letos se zatím podařilo nashromáždit 21 384 Kč. O tom, kam peníze přesně putují a kde se díky nim již podařilo podpořit vysadit nové stromy, popřípadě jak získat grant na novou výsadbu, najdete v sekci Programy a Granty na stránkách Nadace partnerství.

Pavla Matějková

Hrušeň v Otěvěku

Fotosoutěž „Rostlina s příběhem“

Domníváte se, že jste majitelem a zároveň tvůrcem zajímavé fotografie rostliny, k níž byste měli i co říci? Pak neváhejte a přihlaste se do soutěže „Rostlina s příběhem“, kterou už podruhé vyhlašuje Ústav experimentální botaniky AV ČR. Zaregistrujte se do 15. 9. 2009 a elektronicky pošlete až pět příspěvků. Ke každé fotce by měl být připojen příběh, reportáž nebo zajímavost k vyobrazené rostlině. O vítězných snímcích bude letos rozhodovat veřejnost. Vítězové se mohou těšit na peněžité i věcné ceny. Oceněné fotografie budou vystaveny 2. – 6. 11. 2009 v sídle Akademie věd ČR (Praha 1, Národní 3), soutěž bude mít i „virtuální expozici“ na internetu.

Bližší informace a pravidla k soutěži zde: <http://fotopribeh.avcr.cz/>.

Pavla Matějková

Nový projekt „Společně pro Jihočeské přírodní zdroje“

Ráda bych Vás informovala o projektu „Společně pro Jihočeské přírodní zdroje“, který byl podpořen grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu prostřednictvím Nadace rozvoje občanské společnosti a jenž bude realizován od 1. 7. 2009 do 30. 6. 2010. Během tohoto projektu proběhnou různé aktivity, např. semináře – „Globální změna klimatu – fikce a fakta“, seminář „Nízkoenergetické a pasivní domy pro Jihočeský kraj“, exkurze na téma „Nízkoenergetické pasivní domy pro Jihočeský kraj“, přednášky k tématům: obnovitelné zdroje energie, konopí – obnovitelný zdroj budoucnosti, obnova těžbou narušených území či budoucnost Boletic.

V průběhu projektu budou vydány zajímavé publikace, o které je dle nabytých zkušeností a poznatků zájem. Mezi chystanými tiskovinami máme pracovní sešit k výrobě energie, sborník „Obnova území narušených těžbou nerostných surovin“, skládačku o břehulích v Jihočeském kraji, brožuru o krajinném rázu a také zpravodaj Ďáblík. Mezi další aktivity, které jsou podpořeny z grantu, patří pokračování a rozšíření stanoviska o obnově těžbou narušených území, stálá nabídka exkurzí do pískoven, zpracování analýzy populace břehule říční, praktická činnost na vybraných lokalitách – údržba stěn pro zaháždění břehulí,

obnova tůní pro obojživelníky, dále účast ve správních řízeních a ekologické poradenství. Během projektu bude také pokračovat kampaň „Ochrana cenných přírodních území Boletice – Špičák“, v rámci níž bude vyhotovena studie reálného potenciálu rekreačního využití VÚ Boletice.

Myslím, že je nač se těšit, neb o všem se dočtete v našem vašem Ďáblíku a také na našem webu, kde najdete pozvánky a informace o všech akcích. Tímto Vás zvu na naše webové stránky a přeji pěkné počtení. Realizátorům projektu pak přeji hodně úspěchů a zdaru při jeho plnění.

Romana Panská

Mezinárodní Anti-nuclear summit a dostavba JE Belene

Calla v rámci projektů podporovaných Nadací Partnerství je již několik let členem koalice evropských protijaderných ekologických organizací, které každoročně realizují projekt na společné téma. V letošním roce se nosným tématem stala dostavba bulharské JE Belene a realizace akce „Anti-nuclear summit“ jejímž hlavním cílem byla diskuse o argumentech kritizující tento záměr. Na 120 zástupců neziskových organizací z 15 zemí se sjelo do bulharského města Svištov na dvoudenní konferenci, kterou pořádala koalice bulharských ekologických organizací. Českou republiku zde reprezentovala Hana Gabrielová.

Kritika dostavby JE Belene se týká především stále rostoucích nákladů dostavby, jejíž financování kryje z veřejných prostředků bulharská vláda. Plánovaná produkce energie z Belene není pro Bulharsko vůbec nezbytná a objem prostředků určených pro stavbu by bylo efektivnější využít pro potenciál úsporných opatření a rozvoj obnovitelných zdrojů energie. Jaderná elektrárna Belene je navíc plánována v oblasti se seismickou činností a riziko otřesů půdy pod elektrárnou nelze do budoucna vyloučit.

Nedaleko staveniště se nachází oblasti Natura 2000 a kolem 20 % půdy je zde obhospodařováno v režimu ekologického zemědělství. Není proto s podivem, že klíčovou osobou kampaně proti Belene se stala místní

producentka vinné révy Albena Simeonova. Na konferenci zastupovala Nadaci pro ochranu životního prostředí a zemědělství a ve svém příspěvku hovořila o dopadu stavby elektrárny na 100 km zónu jejího okolí včetně sousedního Rumunska. „Kvalitu našeho vína znají lidé po celém světě a turisté si oblíbili náš kraj pro jeho přírodní krásy a čistotu. Při výstavbě Belene by bezpochyby tento kraj utrpěl nevratné ztráty. Kdo by měl zájem o ekologickou produkci od jaderné elektrárny?“ vyjádřila své obavy Simeonova.

Dlouholetá kampaň bulharských neziskových organizací má podporu od místní veřejnosti i u mezinárodních organizací jako jsou Greenpeace a Friends of the Earth. Energetický expert Jan Haverkamp pracuje pro Greenpeace International v oblasti střední a východní Evropy a ve svém příspěvku na konferenci účastníkům připomněl: „Problémy s rostoucím rozpočtem nemá jen Belene, ale jedná se o světový trend. Finský projekt Olkiluoto a francouzský Flamanville se prodražily již několikanásobně, harmonogramy výstavby se neustále zpožďují a projekty tak ještě více zdražují.“ Diskutovaná byla i otázka „Kam s ním?“, tedy kde uložit vysoce radioaktivní odpad z jaderných elektráren, neboť nikde na světě tento problém zatím není bezpečně vyřešen.

Projekt stavby jaderné elektrárny Belene v Bulharsku byl zahájen již v roce 1981 a později zastaven. Od roku 2003 po uzavření 4 ze 6 bloků v jaderném komplexu Kozloduj vyvíjí bulharská vláda snahu o dostavbu s finanční podporou západních států. Zájem o přímou investici 49 % projevil německý energetický gigant RWE. Zatímco riziko s provozem stavby spojené a jaderný odpad by měl zůstat v bývalém východním bloku, produkce elektřiny je plánována na vývoz.

V Belene bylo již proinvestováno 420 milionů EUR. Nová bulharská vláda proto dnes přezkoumává ekonomickou výhodnost a potřebnost projektu a první výsledky přednesl v srpnu ministr energetiky Traicho Traikov. Podle nich by dostavba nestála plánované 4 miliardy EUR, ale 10 miliard EUR. S ohledem na vývoj ostatních jaderných projektů ve světě lze očekávat, že toto číslo stejně není konečné.

Hana Gabrielová

společenské nedocení této práce.

Chtěl bych připomenout na adresu zákonodárců, že bez racionálních legislativních změn, odpovídajících současné legislativní úrovni výstavby liniových staveb v sousedních zemích, nebude možno rozumným způsobem čelit obstrukcím ekologů a nositelů partikulárních zájmů. Investiční proces se bude bez těchto změn dále protahovat a prodražovat.

Chtěl bych ale také připomenout těm, kteří bez vlastní míry odpovědnosti boří naši práci a pod různými pokryteckými a lživými hesly matou veřejnost, že míra trpělivosti a tolerance těch, kteří mají zodpovědnost za dobudování dopravní infrastruktury v České republice, je již vyčerpaná a že budeme nekompromisně prosazovat své cíle z jediného důvodu. Aby se občanům naší země lépe a volněji dýchalo a žilo. Přeji všem pracovníkům ŘSD ČR, aby se v dalších letech mohli ze své práce opravdu radovat."

Alfred Brunclík, generální ředitel Ředitelství silnic a dálnic ČR, Výroční zpráva za rok 2007

PRÁVĚ VYŠLO

Informační listy o obnovitelných zdrojích energie

Calla vydala trojici informačních listů, která je zaměřena na problematiku obnovitelných zdrojů energie a jejich vlivu na ochranu přírody a krajiny. Konkrétně se věnuje bioplynovým stanicím, větrným a malým vodním elektrárnám. Tiskoviny jsou určeny především budoucím investorům a provozovatelům těchto zdrojů a měly by je upozornit na možné střety a poradit, jak jim předejít již ve fázi plánování, ale i provozu.

Informační listy jsou završením cyklu, ve kterém Calla uspořádala tři tematicky zaměřené workshopy s odborníky, provozovateli, zástupci veřejné správy a nevládními organizacemi a také exkurzi do Horního Rakouska na příkladné zařízení. Na stránkách Dáblíka jste byli o těchto akcích postupně informováni. To vše se uskutečnilo v rámci projektu „Aktivně pro jihočeské přírodní zdroje“, podpořeného grantem z Islandu, Lichtenštejnska a

Norska v rámci Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu prostřednictvím Nadace rozvoje občanské společnosti.

Informační listy Vám můžeme poslat zdarma anebo si je stáhněte z webu www.calla.cz.

Edvard Sequens

Jaderný odpad opět mezi námi!

Právě v těchto dnech vychází druhé letošní číslo zpravodaje Jaderný odpad? Děkujeme, nechceme!, který vydává sdružení Calla ve spolupráci s Hnutím DUHA. Půlročník o rozsahu 12 stran A4 je zaměřený na obyvatele lokalit vytipovaných pro vyhledání hlubinného úložiště a pro všechny, které problematika zajímá. Patříte-li mezi ně, napište si o něj. Případně si ho co nevidět budete moci stáhnout v pdf verzi z našich stránek

Na jeho stránkách se kromě jiného dočtete, jak SÚRAO veřejně slíbilo, že nepožádá o vyhlášení průzkumných území, dokud nebude mít souhlasy ze všech šesti lokalit. Což bude obtížné, protože zatím poslední referendum v Rohozně na Vysočině potvrdilo, že místní lidé úložiště opravdu nechtějí. V rozhovoru s Martinem Bursíkem se dozvíte, proč ani vláda, která měla tak slibný program, nedosáhla jeho naplnění. A aby ta nová, co vzejde z říjnových/listopadových/červnových (*nehodící se škrtněte*) voleb, znala postoj obyvatel ohrožených lokalit, probíhá sběr podpisů pod společnou petici všech lokalit, která je v papírovém čísle přiložena.. Snad politikům dojde, že chtějí nové reaktory a nevědět, co s tisíci tun zářícího odpadu, je jako stavět dům bez toalety, protože sousedova zahrada je přeci velká...

Připomenu jen, že to není totožná petice, se kterou v době výstavby Země živitelka přišel hejtman Zimola. Navzdory tomu, že o petici starostů věděl, vytvořil svoji. Ta jeho je ale pouze libivě odmítavá ve stylu „ne na mém krásném jihočeském dvorku“ na rozdíl od promyšlených požadavků starostů.

Edvard Sequens

Katalog Krasec do sychravých dnů vyšel!

Jihočeská krajská síť environmentálních center KRASEC vydala další číslo Nabídkového katalogu pro období PODZIM - ZIMA 2009. V této publikaci naleznete aktuální kontakty na jednotlivé členské organizace - ekoporadny a střediska ekologické výchovy Jihočeského kraje. Zajímá Vás, čím se jednotlivé organizace zabývají, jaké akce pro Vás chystají a jaké nabízí nové publikace? Pak si o katalog napište do Cally, nebo si ho stáhněte ze stránek www.krasesec.cz.

Edvard Sequens

Pozvánky na akce

Společnost ROSA a sdružení Calla

Vás srdečně zvou na besedu v rámci Zelených čtvrteků

„Jak vzniká papír“

s papírenským technologem ing. Josefem Polívkou

Chcete se dozvědět, jak vzniká papír a jak probíhá jeho recyklace? Nejste si jisti, kam který druh papíru vyhodit? Přijďte a vezměte vzorek papíru, se kterým si nevíte rady, s sebou.

Ve čtvrtek 17. 9. 2009 od 18.00 hodin

V galerii Měsíc ve dne, Nová ul. 3, České Budějovice.

Více informací:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice
tel.: 387 310 166, calla@calla.cz, <http://www.calla.cz>

Rosa – společnost pro ekologické informace a aktivity, Senovážné nám. 9,
České Budějovice, tel.: 387 432 030, rosa@rosacb.cz, <http://www.rosacb.cz>

Tato akce je podpořena grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu prostřednictvím Nadace rozvoje občanské společnosti, dále v rámci sítě Krasec za finanční podpory Státního fondu životního prostředí a Ministerstva životního prostředí a Magistrátu města České Budějovice.

Společnost ROSA a sdružení Calla

Vás srdečně zvou na přírodovědnou vycházku

„Kroužkování ptáků na tankodromu“

s ornitologem Petrem Veselým (PřF JU)
a entomologem Jiřím Řehounekem (Calla)

Krátká vycházka po bývalém tankodromu v sousedství sídliště Máj a Vrbenských rybníků.
Ukázka odchyty a kroužkování ptáků.

Vycházka s odborným výkladem je vhodná i pro děti a potrvá zhruba dvě až tři hodiny.

V sobotu 19. 9. 2009 v 8:30 hodin

Sraz na zastávce MHD Máj – Milady Horákové (vyčkáme na spoj č. 1 s příjezdem v 8:35)

Více informací:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice
tel.: 387 310 166, calla@calla.cz, <http://www.calla.cz>

Rosa – společnost pro ekologické informace a aktivity, Senovážné nám. 9,
České Budějovice, tel.: 387 432 030, rosa@rosacb.cz, <http://www.rosacb.cz>

Tento projekt je realizován v rámci sítě Krasec za finanční podpory Státního fondu životního prostředí a Ministerstva životního prostředí a spolufinancován Statutárním městem České Budějovice.

Evropský den bez aut v úterý 22. září

Pořádá CEGV Cassiopeia ve spolupráci s Magistrátem města České Budějovice
Program probíhá od 8 do 18 hodin na Náměstí Přemysla Otakara II, vstup zdarma.

2 hodinový program pro děti z MŠ a 1. stupně ZŠ (odměna pro každého)
soutěž pro celou třídu o vstupenky do ZOO a cyklistické přílby
promítání filmů z Ekofilmu pro nejmenší i větší návštěvníky
dětský koutek s klouzačkou, prolézačkami a skládkami
výstavy dětských prací
hudbu (Epy de Mye, JaZÍKAspol, JAM4U)

Pokud by se chtěla některá třída zúčastnit programu, ozvěte se na e-mail
cassiopeiacb@centrum.cz nebo na tel. 385 520 951.

Novinkou (v souvislosti s Dnem bez aut) bude uspořádání Ekotrhu - stánky s řemeslnými a
ručními výrobky, biopotraviny, prezentace nevládních organizací, poradenství a občerstvení. Na
Ekotrhu najdete také Callu.

Heinrich Böll Stiftung a Ministerstvo životního prostředí

zvou na mezinárodní konferenci

Na cestě ke Kodani

Evropská unie a Spojené státy – hlavní hybná síla úspěšné dohody po Kjótu?

23. září 2009

9:00 – 18:00

Hotel Jalta, Václavské nám. 45, Praha

Evropská unie a Spojené státy jsou bezpochyby klíčovými aktéry mezinárodních jednání o klimatu. Mezinárodní ochrana klimatu může být úspěšná pouze pokud se tyto dva aktéři samy zaváží k ambiciózním cílům a dokáží, že tyto cíle na svém území mohou splnit. Změny klimatu představují nejen ekologické, ale i ekonomické riziko. Vzhledem k současné hospodářské krizi představuje otázka klimatických změn ještě větší výzvu. Cílem konference bude diskutovat o těchto výzvách, před nimiž stojí Spojené státy a Evropská unie v důsledku toho, že se při mezinárodních jednáních o klimatu ujímají role „průkopníka“. Dalším tématem bude dopad současné ekonomické krize na mezinárodní klimatickou politiku.

Podrobný program ke stažení zde: http://www.boell.cz/downloads/Program_02_09_09_CZ.pdf

Zaregistrujte se do 15. září!

Kontakt: Anka Dobsław, Heinrich-Böll-Stiftung Praha, Tel. +420 251 814 173, dobslaw@boell.cz,
www.boell.cz

**Calla a Ekologický institut Veronica ve spolupráci s Heinrich-Böll-Stiftung Praha
v rámci Klimatické koalice nevládních organizací**

Vás zvou na seminář

"Globální změna klimatu - fikce a fakta"

**30. září 2009 od 10 do 16 hodin
ve Velkém sále auly Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích**

Klima se mění - kdo za to může? Jaké dopady lze čekat na naši přírodu, ale i zemědělce? Můžeme ovlivnit budoucnost? Co může udělat každý z nás? A co naši politici ve vládě, na kraji i v obcích? Seminář zaměřený na problematiku změny klimatu z různých aspektů určený představitelům samospráv, státní správy, nevládním organizacím, poradnám a dalším zájemcům.

Na semináři začne své jihočeské turné výstava PRIMA KLIMA zapůjčená od Veronicy.

Konkrétní program semináře najdete na webu Cally (vbrzku), a také na www.krasec.cz.

Pokud máte zájem o účast, přihlašte se nám, prosím, nejpozději do 28. září na adresu Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, 370 04 České Budějovice, e-mailem na: vojtech.simek@calla.cz případně faxem na číslo 387 310 166. Ideálně pomocí návratky, kterou najdete na www.calla.cz.
Nezapomeňte uvést, zda si přejete oběd vegetariánský nebo masový.

přednáška Ptačí druhy Třeboňska

Akci pořádá: **ČNF pro vydru**

Kdy: **v úterý 8. 9. 2009 od 19 hodin**

Kde: **denní bar Bertinných lázní v Třeboni**

Přednáškou začínající v 19 hodin provází Mgr. Matouš Šimek z ČNF pro vydru.

Africký Mozambik očima dobrovolníka

Akci pořádá: **ČNF pro vydru**

Kdy: **9. 9. 2009 od 18 hodin**

Kde: **1. patro Krčínova domu v Třeboni**

Srdečně vás zveme na první "poprázdninový" večer s přírodou, tentokrát na téma Africký Mozambik očima dobrovolníka. Přednášet bude Mgr. Petr Šťovíček.

*****_u**

Seminář "Prospěšnost včel v přírodě"

Akci pořádá: **EKOCENTRUM - Elektrárna královského města Písku, o.p.s.**

Kdy: **10. 9. 2009, 16:00-18.30**

Kde: **Prácheňské muzeum (přednáškový sál), Velké náměstí 114, Písek**

Náplní semináře je seznámit zainteresovanou a širokou veřejnost s významem a prospěšností včel v přírodě.

"Nebojte se přírodních zahrad" - seminář

Akci pořádá: **Environmentální centrum FLORIANUS - trvalková školka**

Kdy: **12. 9. 2009**

Kde: **zahradu Florianus - trvalková školka, Pražská 1286/II, Jindřichův Hradec**

Celodenní seminář, který přítomné účastníky seznámí s problematikou přírodních zahrad.

Kurz zpracování ovčí vlny

Akci pořádá: **Rosa - společnost pro ekologické informace a aktivity, o.p.s.**

Kdy: **19. září 2009, 9-17 hod.**

Kde: **České Budějovice, v prostorách CEGV Cassiopeia (Jizerská 4)**

Kurz zpracování ovčí vlny – od praní přes česání, filcování, předení na kolovrátku. Kurzem vás provedou zkušené lektorky. Stránky akce: <http://www.rosacb.cz>

Blatské muzeum v Soběslavi a Ochrana fauny ČR Votice
si Vás dovoluují pozvat na

exkurze 7. ročníku cyklu „Přírodou krok za krokem“
konané v září a říjnu 2009

sobota 19. 9.

Za hořečkem českým do přírodní památky Hroby /Táborsko/
vycházka do přírodní památky Hroby, kde se nachází jediná dochovaná lokalita kriticky
ohrožené rostliny hořeček český (*Gentianella bohemica*) na Táborsku, a do jejího okolí

vedou RNDr. Jiří Brabec (specialista na české hořečky, Krajské muzeum Karlovarského kraje Cheb), Ing. Jan Fišer (management lokality, Městský úřad Tábor) a RNDr. Daniel Abazid (BM v Soběslavi) ¹

sraz: Hroby (cca 15 km V od Tábora), parkoviště u hřbitova na SV okraji obce, 10:00 hod.

sobota 26. 9.

Barevný svět lišejníků Týnčanského krasu /Sedlčansko/
prohlídka bohatých vápencových společenstev lišejníků charakteristických
pro lokalitu Kozince a okolí lomu Skoupý v Týnčanském krasu u Petrovic

vede Jiří Malíček (Katedra botaniky Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze) ²

sraz: terénní základna Speleoklubu Týnčany před Divišovou jeskyní (cca 2 km S od Petrovic, u odbočky na Týnčany ze silnice č. 118 Petrovice – Krásná Hora), 10:00 hod.

září / říjen (termín bude upřesněn později)

Houby Velkého huteckého lesa u Tábora

mykologická exkurze do okolí tábořské příměstské části Hlinice

vede Pavel Špinar (správce NPP Luční, Tábor) ¹

sraz: Tábor, Hlinice, autobusová zastávka (spojení z Tábora, AN)

sobota 3. 10.

Světový festival ptactva u rybníka Musík /Sedlčansko/

pozorování podzimního tahu ptáků

vedou Mgr. Lukáš Viktora a Josef Veselý (Česká společnost ornitologická) ²

sraz: místo a čas srazu budou upřesněny později

sobota 17. 10.

Po stopách dolování v rudním revíru Ratibořských Hor /Táborsko/

**celodenní vycházka do okolí Ratibořských Hor zaměřená na historii a pozůstatky důlní
činnosti,**

po návratu promítání fotografií z podzemí a geologických výzkumů

vede František Krejča (Správa Chýnovské jeskyně) ¹⁺⁴

sraz: Ratibořské Hory, náměstí, 10:00 hod.

Avizujeme, že v termínu od 5. do 11. října se v Českých Budějovicích, Českém Krumlově a v Třeboni bude konat již 35. ročník Mezinárodního filmového festivalu Ekofilm, tentokrát věnovaný klimatickým změnám.

Rádi bychom Vám přinesli podrobnější informace o programu (obvykle zajímavé besedy a další doprovodné akce), ale zatím nejsou k dispozici. Hledejte na www.ekofilm.cz.

**Přípravná skupina Mezinárodního roku planety Země v ČR
a spolupořadatel Jindřichohradecká kulturní společnost, o.s.**

si vás dovoluují pozvat na putovní geovědní výstavu

„Planeta Země mocná a zranitelná“

konanou v rámci iniciativy „2007–2009 Rok planety Země: vědy o Zemi pro společnost“

v Galerii Zámecký mlýn v Jindřichově Hradci

Výstava otevřena denně od 10 do 18 hod. Do 4. 10. 2009

Energy Centre České Budějovice vás zve na sérii exkurzí věnovanou obnovitelným zdrojům energií a výstavbě v energeticky úsporném standardu.

Chystáte se do přestavby rodinného domu, plánujete stavbu domu nízkoenergetického či dokonce pasivního, uvažujete o instalaci solárních kolektorů nebo peletového kotle, slyšeli jste o možnosti financování z energetických úspor? Pojeďte se s námi podívat na již realizované stavby a energetická zařízení u našich hornorakouských sousedů a nasbírejte tak řadu cenných rad a nápadů pro vlastní realizaci.

Pozvánku, program i přihlášku na exkurze najdete na www.eccb.cz

Chtěli bychom na Kutnohorsku obnovit bývalé hnízdiště břehulí v opuštěném hliníku. Co je pro takovou obnovu potřeba?

M. S., Kutná Hora

Pro hnízdění břehulí je podstatná především kolmá stěna, ve které nesmí být příliš ztvrdlý materiál. Nejjednodušším způsobem úpravy stěny je s pomocí bagru, menší stěny se dají obnovovat ve více lidech i ručně. Dále nesmějí být před stěnou žádné dřeviny. Na lokalitách, kde je známé hnízdění z minulosti, bývá poměrně velká úspěšnost obnovy hnízdní stěny.

Váš dotaz jsme konzultovali také s Petrem Henebergem, odborníkem na břehule a jejich ochranu, z jehož odpovědi cituji: „Jedná-li se o hliniště, je nutné si ohlídat kvalitu substrátu. Břehule v hliništích hnízdí jen mimo vrstvy samotné cihlářské suroviny, vesměs v nadloží, ve vrstvách písku či ornice. Samotný jíl je pro ně velmi nevhodný a stěna v něm vytvořená by postrádala smyslu.“ Podrobné informace o managementu břehulích kolonií naleznete také v publikaci Petra Heneberga „Břehule říční – praktické a právní aspekty ochrany v podmínkách ČR“, kterou Calla nedávno vydala. Je k dostání zdarma v kanceláři Cally nebo ke stažení na webu www.calla.cz/publikace.

Jiří Řehounek

Ekologická poradna sdružení Calla

Mimo běžná témata ekologické poradny u nás můžete hledat pomoc v oblastech, na které se specializujeme:

Procesně-právní poradenství - metodická i právní pomoc občanům, obcím a občanským aktivitám při rozhodování o stavbách a činnostech ovlivňujících životní prostředí, zapojování veřejnosti do procesů posuzování vlivů staveb na životní prostředí, využívání zákonů o poskytování informací, zakládání občanských sdružení, organizování občanských aktivit, zprostředkování posudků. *Za tuto oblast poradny odpovídá Pavla Matějková, dosažitelná na telefonu 387 311 381, e-mail: pavla.matejkova@calla.cz.*

Ochrana přírody a krajiny - odborná pomoc v oblasti biologie a ochrany přírody, chráněná území a péče o ně, územní a druhová ochrana přírody (se zaměřením na entomologii a botaniku), ekopedagogické využití chráněných území. *Za tuto oblast poradenství je zodpovědný Jiří Řehounek, volejte ho na telefon 387 311 381 nebo pište na e-mail: rehounekj@seznam.cz.*

Obnova těžbou narušených území - přirozená obnova těžbou narušených území (především ve šterkopískovnách), poradenství při tvorbě rekultivačních plánů využívajících přirozenou obnovu, využití těžbou narušených území v druhové ochraně a ekologické výchově a ekologie obnovy (restoration ecology). *V této oblasti Vám poradí Jiří Řehounek, kterého najdete na telefonu: 387 311 381, ale spíše na e-mailu: rehounekj@seznam.cz.*

Trvale udržitelná energetika - poradenství občanům, obcím i občanským sdružením v oboru obnovitelných zdrojů energie, jejich možnostech, dostupnosti, podporách pro realizaci, legislativě apod. Právní a všestranná informační pomoc obcím, u nichž by mohlo být vybudováno konečné úložiště vysoce radioaktivních odpadů, archiv informací k jaderné energetice. *Pro odpovědi z oblasti energetiky se obračejte na Edvarda Sequense na telefon: 387 310 166, e-mail: edvard.sequens@calla.cz.*

Alternativy pro zemědělství - informace o pěstování technických plodin v zemědělství a jejich dalším využití. Konzultace pro zemědělské podniky v oblasti energetické soběstačnosti: pěstování energetické biomasy, využití biopaliv. Archiv videí, fotografií, publikací a informačních materiálů o pěstování, zpracování a využití konopí setého. *Poradnu v oblasti zemědělství u nás vede Hana Gabrielová, kterou kontaktujte pomocí telefonu: 387 310 166 nebo e-mailu: hana.gabrielova@calla.cz.*

Poradenské hodiny pro veřejnost v kanceláři sdružení - Fráni Šrámka 35, České Budějovice:

Pondělí - 10 až 14 hodin (především energetika)

Středa - 13 až 16 hodin (především procesně-právní poradenství)

Čtvrtek - 14 až 17 hodin (především ochrana přírody a krajiny a ekologická obnova po těžbě surovin)

Osobní návštěva mimo poradenské hodiny je možná po předchozí domluvě. Využijte poradenství pomocí e-mailu: poradna@calla.cz. Písemné spojení: Calla, P.O. BOX 223, 370 04 České Budějovice.

Zpravodaj Ďáblík vydává:

Calla - Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: P. O. BOX 223 370 04 České Budějovice

Telefon a fax: 387 310 166

E-mail: calla@calla.cz

Naše konto: 3202800544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Sídlo: Fráni Šrámka 35, České Budějovice

Telefon: 387 311 381

Internet: <http://www.calla.cz>

Starší čísla občasníku Ďáblík najdete na stránkách sdružení Calla.

Uzávěrka dalšího čísla je 30. září 2009.

►► Nechcete-li dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás okamžitě vyřadíme z adresáře. ◄◄
►► Chcete-li se přihlásit k jeho pravidelnému odběru, pište na calla@calla.cz ◄◄

Vydávání zpravodaje Ďáblík je podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu prostřednictvím Nadace rozvoje občanské společnosti.

